

Strengthening of Internationalisation
Policies at Universities in Serbia

**АНАЛИЗА УСЛОВА ЗА АНГАЖОВАЊЕ
СТРАНИХ НАСТАВНИКА, ИСТРАЖИВАЧА И
СТУДЕНАТА ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (25. октобра 2012. године)

- Сврха, циљеви, правци, инструменти и механизми развоја система образовања у Републици Србији до 2020. године.
- У оквиру постављеног циља међународне отворености, Министарство је поставило задатак да до 2020. године треба формулисати и спровести сасвим конкретне политике, акције и мере којима се побољшава интернационална конкурентност и препознатљивост српског високог образовања, услед чега се као последица овакве политике очекује побољшање положаја универзитета из Републике Србије на кредибилним међународним ранг листама или у региону.
- **Акциони план:** Установе високог образовања ће, ради свог усавршавања и развоја, интернационализовати своје активности кроз заједничке студијске програме, међународне истраживачке пројекте и мобилност студената, наставника и истраживача.
- У том смислу, потребно је развити механизме и услове за ангажовање иностраних наставника и истраживача, поједноставити административне услове за привремени боравак иностраних наставника који ће у Републици Србији држати наставу, изборе наставника и истраживача оглашавати преко EURAXCESS мреже преко које се остварује интернационална мобилност наставника и истраживача и др.

Преглед релевантних прописа

- Закон о раду (2005..2014.)
 - уређује ангажовање лица по основу уговора о раду и рада ван радног односа (уговора о привременим и повременим пословима, уговора о делу, допунском раду и стручном оспособљавању)
- Закон о високом образовању (2005... 2015.)
 - прописује звања наставника и сарадника, услове за избор у звања ових лица
- Закон о научноистраживачкој делатности (2005, 2006, 2010.)
 - уређује послове научноистраживачке делатности
- Закон о запошљавању странаца (2014.)
 - уређује услове и поступак за запошљавање и рад странаца
- Закон о странцима (2008.)
 - уређује услове за улазак, кретање, боравак странца и надлежност органа државне управе у вези са уласком, кретањем и боравком странаца на територији Републике Србије

Запошљавање странаца

- Странац је свако лице које нема држављанство Републике Србије
- Запошљавање странца-закључивање уговора о раду или другог уговора којим странац без заснивања радног односа остварује права по основу рада у складу са законом (уговора о привременим и повременим пословима, уговора о делу, уговора о допунском раду у говора о стручном оспособљавању и усавршавању)
- **Ангажовање страног наставника у звању гостујућег професора**
 - високошколска установа без расписивања конкурса може да ангажује наставника из друге самосталне високошколске установе ван територије Републике, у пољу уметности, гостујући професор може бити и истакнути уметник са пребивалиштем ван територије Републике
 - Општи акт Универзитета у Новом Саду- Правилник о условима и начину ангажовања гостујућег професора на Универзитету у Новом Саду
- **Ангажовање страног наставника као рецезента**
 - Регулисано Законом о високом образовању-Комисија за акредитацију и проверу квалитета образује стручне тимове и именује њихове чланове (рецезенти)

Изузеци од примене Закона о запошљавању

- Услови за запошљавање странца утврђени Законом (без обзира на дужину боравка странца), не примењују се на запошљавање странца који :
 - у Републици Србији, без заснивања радног односа, борави ради обављања послова на основу одговарајућих уговора или споразума са међународним организацијама, између надлежних институција Републике Србије и других држава или у оквиру међународних пројеката о стручно-техничкој сарадњи, образовању или истраживању

Изузеци од примене Закона о запошљавању

- Услови за запошљавање странца утврђени Законом не примењују се и на странца чији боравак у Републици не траје дуже од 90 дана у року од 6 месеци од дана првог уласка у Републику, и то на странца који :
 - је предавач или истраживач који учествује у организованим професионалним скуповима или истраживачким пројектима или обавља рад у циљу представљања или спровођења различитих научних и техничких достигнућа, као и његово пратеће особље
 - лично обавља привремене образовне, спортске, уметничке, културне и друге сличне активности, односно у Републици борави на научном, уметничком, културном или спортском догађају, у организацији овлашћених организација, државних органа или органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, као и пратеће организацијско и техничко особље.

Услови за ангажовање према Закону о запошљавању

- Два услова предвиђена за запошљавање

1. Одобрење за привремени боравак без обзира на временско трајање боравка или стално настањење

- Надлежност- подручна јединица Министарства унутрашњих послова , надлежна за послове странаца

2. Дозвола за рад

- Лична радна дозвола

- Радна дозвола

- Надлежност- месно надлежна филијала Националне службе за запошљавање

- За исти временски период може се издати само једна од две врсте

Привремени боравак ради рада, запошљавања или обављања друге делатности

- Регулисано Законом о странцима
- Боравак дужи од 90 дана
- Одобрава се уколико странац уз захтев приложи доказ да:
 - има довољно средстава за издржавање
 - да је здравствено осигуран
 - о оправданости захтева за привремени боравак у складу са сврхом-ради рада, запошљавања или обављања друге делатности
- Одобрава се до истека одобреног радног ангажовања, односно у трајању од једне године и може да се продужи на исти период, ако законом или међународним уговором није другачије прописано
- Уноси се у важећу путну исправу странца или изузетно решењем (нема важећу путну исправу)

Стално настањење

- Може се одобрити странцу:
 1. Који је до дана подношења захтева боравио непрекидно дуже од од пет година на основу одобрења за приврмени боравак
 2. Који је најмање три године у браку са држављанином РС или странцем који има стално настањење
 3. Који је пореклом са територије Републике Србије
 4. Другом странцу који има одобрен приврмени боравак ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију
 - Странцу коме је приврмени боравак одобрен ради остваривања рада, у време које је потребно за одобрење сталног настањења (тачка 1- пет година) рачуна се половина времена проведеног у РС
- Одлучује подручна јединица Министарства унутрашњих послова, по жалби одлучује Влада РС
- Одобрење се уноси у путну исправу, односно у личну карту за странца

Дозвола за рад

- Лична радна дозвола
 - Издаје се на захтев странца ако:
 - има одобрење за стално настањење- на период док траје лична карта за странце
 - Статус избеглице
 - Припада посебној категорији странца
 - Омогућава слободно запошљавање, самозапошљавање и остваривање права за случај незапослености

- Радна дозвола- странац може да обавља само послове за које је добио дозволу
 - Радна дозвола за запошљавање
 - Радна дозвола за посебне случајеве запошљавања
 - Радна дозвола за самозапошљавање

Радна дозвола за запошљавање

- Захтев подноси послодавац у складу са стањем на тржишту рада под условима да:
 1. пре подношења захтева није отпуштао запослене услед технолошких, економских или организационих промена на радним местима за које се тражи радна дозвола за запошљавање, у складу с прописима о раду;
 2. месец дана пре подношења захтева за радну дозволу за запошљавање није пронашао држављане Републике, лица која имају слободан приступ тржишту рада или странца с личном радном дозволом, одговарајућих квалификација са евиденције организације надлежне за послове запошљавања;
 3. приложи предлог уговора о раду или другог уговора којим се остварују права по основу рада, у складу са законом
- Издаје се за планирани период запослења а најдуже док траје привремени боравак

Дозвола издата на захтев послодавца

- Послодавац на чији је захтев издата радна дозвола:
 1. Не може да упути странца на рад код другог послодавца
 2. У обавези је да пријави странца на обавезно социјално осигурање
 3. Сноси трошкове издавања радне дозволе и не може да их пренесе на странца
- Странац запослен без одговарајућег одобрења за боравак и радне дозволе- право на исплату свих новчаних потраживања, у складу са прописима о раду
- Претпоставка да је радни однос трајао најмање три месеца, уколико се не докаже супротно

Ограничење ангажовања странаца

- Закон о запошљавању странаца

- Влада Републике Србије- ограничење броја странаца којима се издају дозволе за рад, односно утврђење квота за њихово издавање у случају:

- ✓ поремећаја на тржишту рада
- ✓ у складу са миграционом политиком и стањем и кретањем на тржишту рада

- Квота се не примењује на странца, односно послодавца који запошљава странца, а подноси захтев за

1. личну радну дозволу, осим личне радне дозволе која се издаје на захтев посебе категорије странца
2. Радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва

Обавезе странца при доласку у Републику Србију

- Обавеза регулисања боравка страног држављанина у Републици Србији

- Закон о странцима- обавеза пријављивања код надлежне подручне јединице Министарства унутрашњих послова надлежна за послове са странцима
- Обавезу имају правна и физичка лица која пружају услуге смештаја уз накнаду, као и лица код којих странци долазе у посету, у року од 24 часа
- Обавезу имају странци који не користе услуге поменутог смештаја- пријава боравка и промена адресе стана врши се у року од 24 часа
- Странац коме је одобрено стално настањење пребивалиште и промену адресе стана- у року од 8 дана од дана доласка, односно промене
- Предвиђена могућност пријављивања боравка електронском поштом

SIPUS

Strengthening of Internationalisation
Policies at Universities in Serbia

THANK YOU!